

Horváth Eve

Fehérzaj

Grímur lapátolja a havat. Vashang. Hófüggöny. Az óembert levetette, egyetlen flaneling, fején sportos usanka, keze durva, égőpiros. Bemegy a kunyhójába, ő maga építette, kicsike sparheltbe rakja a hasábokat. Ropog a fa, odakint ropog a hó. Rusztikus vágódeszkan recseg a hagyma. Különben valószínűtlen csend, a fenyők ágai megadóan szórják le a fehér súlyaikat, és a láthatatlan is bevillan egy percre. Mintha Pilinszky arca ott! De nem, talán Heine. Grímur szuverén egyéniség, az izoláció mestere, most pipára gyújt, füstjének ritmusa is e mozgó installáció része, ő egy tudatos videómegosztó, a csend influenszere. Miért esik ilyen jól a tiszta emberi zaj. *Aki élő, zajjal jár*, írja T. Nézni sem fontos a felvételt, élvezem, ahogyan csobog a víz egy flakonból a fazékba, amivel Grímur felönti levesét. Most kimegy a porta elé, nehéz bakancsa koppan, borostás képpel szétnéz a sutgó tájon. Aztán edények zörögnek ismét, párnahuzatba tölt gabonát. Mintha minden elegáns mozdulattal azt mondaná, így is élhetsz. Már hatmillióan látták.

Menhely a legsötétebb vágyódás ellen

„Emlékezett szavára: »Te jó ember vagy«.
Nem nagyon hitt ebben. A lírikusok, általában,
Ezt tudta jól: hideg szívűek.
Szinte feltétel ez. A művészet tökélyét
Cserébe kapja az ember ezért a bénaágért.”
(Czesław Miłosz)

Szemöldökének íve, akár a bumeráng, félek tőle. Félek, és elhúzódok, azután megfordulok a levegőben. Tudom, hogy mennyire fájna a koppanás, és a koppanás elmaradása. [Feje fölött, mint lampion, lebegek.] Vajon meddig leszek képes magamat megtartani ebben a buborékban? Elég egy kisebb karmolás, és minden kipukkan. Hova esem, hiányának melyik albérletébe? Éjszakai utca, rossz helyen tesz ki az autó. Rendesen eláztam, egyforma panelházak, egyforma felüljárók. Vár engem, én meg itt őt. Hol találkozunk? Vonalban vagyunk. Legszívesebben leülnék a semmi közepén, a hideg köre. A szemöldök emelkedik, akár a lélegző hegyek, ne hisztériázz, mondja. Gyere csak egyenesen. Óvatosan távozom, és visszagondolok rá. Megetetem

az állatokat, vezetem a háztartásom, elindulok a munkába. Kakasok szirénáznak. Kuttyák dudálnak rám, valaki szemetet éget. Az öregasszony szeméből kilóg egy darabka föld, tyúkok kapirgálnak az ember-piszokban. Hajléktalan hajol át a vállam felett, kinéz, *ott jön mögötted*, mondja. *Vissza ne fordulj.*

Toroczkay András

Kételey

„At eighteen our convictions are
hills from which we look; at forty-five
they are caves in which we hide.”
[F. Scott Fitzgerald]

Fél évvel azután, hogy meghalt anya,
bementem a Casinóba, ami terménybolt lett azóta.
Ott volt egy srác, A-nak hívom. Szőke, lágy beszédű,
előtte tequila. Valamiért mellé ültem, és beszélni kezdett
anyáról. Azt hiszem, akkor már nyár volt.
Fél évvel azután, hogy anya szervezete
összeomlott a ráktól. Nem tudom, tényleg nyár volt-e,
azt tudom, hogy télen temettük anyát.
A rendes fejfája még nem készült el.
Anya általános iskolában tanított.
A régi tanítványa volt A, aki fél évvel
anya halála után mellettem ült,
mint egy iskolai padban.

Most, fél évvel azután, hogy anya
a nyíregyházi kórházban
összeesett, A beszélni kezdett hozzám.
Talán már akkor hullámzott a nyelve.
Arról beszélt A, hogy mennyire sajnálja.
Sajnálja, hogy négyest kapott. Pedig ő mindent tudott.

Sajnálja, hogy anya négyest adott neki, aki mindent tudott.
Ő ötöst érdemelt volna igazából kémiaiából,
mondta, és ivott a poharából. Fontos volt A-nak a kémia ezek szerint.
Vagy biológiából érdemelt volna ötöst? Mindkettő lehet.

Azért A sem tudott mindent.
Saját betegségéről például nem tudott,